

OSOBE S INVALIDITETOM U SVIJETU RADA Nepravda je svuda oko nas

Solidarnost je ključna u borbi za veća radnička prava, međutim, kako smo pisali ranije, mnoge osobe s invaliditetom ne mogu doći ni do prilike za posao, a kamoli zadržati ga, primarno zbog brojnih predrasuda o osobama s invaliditetom i izostanka podrške države kod traženja posla

U trećem tekstu serije 'Osobe s invaliditetom u svijetu rada' bavili smo se nastankom invaliditeta zbog neadekvatnih uvjeta rada ili nesreća na radu. Zaključili smo da je velik broj takvih slučajeva, i da mnogi nastaju u noćnoj smjeni ili nakon prekovremenih, te da je prevencija nastanka invaliditeta korak prema rješavanju problema. Što se zakonske rješenosti tog područja tiče, stručnjaci s kojima smo razgovarali rekli su nam da je dobro uređeno, ali i oni smatraju, kao što i praksa pokazuje, da zakone ipak treba bolje urediti i, što je najvažnije, provoditi.

Sve su to koraci koji bi trebali doći s najviše razine, od vlasti. No, zaštita na radu je područje koje se može poboljšavati i kroz borbu za bolje uvjete na radnom mjestu, odnosno kroz kolektivne ugovore i odabir povjerenika za zaštitu na radu koji će raditi u interesu radnika.

Pravo na izbor povjerenika za zaštitu na radu definirano je u članku 70. Zakona o zaštiti na radu. To je osoba koju biraju radnici na skupu radnika, čije djelovanje štiti Zakon. Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo na naknadu plaće tri sata tjedno za obavljanje dužnosti za koju je izabran. On mora štiti interese radnika u tom području i prima njihove primjedbe na primjenu zaštitnih mjera. Poslodavac je obavezan savjetovati se s povjerenikom i ne smije mu dati otkaz niti ga premješati na druge poslove tijekom obavljanja dužnosti i 10 mjeseci nakon isteka.

Kad govorimo o prevenciji nastanka invaliditeta na radnom mjestu, postoji još jedan mehanizam koji radnici mogu koristiti, a koji zahtjeva sindikalno organiziranje. Naime, jedino sindikat može pregovarati s poslodavcem za kolektivni ugovor i ugovoriti bolje uvjete rada i veća prava od onih definiranih Zakonom. Sindikat mora biti reprezentativan, a radnici moraju biti aktivni i svoje zahtjeve artikulirati kroz sindikalnog povjerenika u firmi.

Neka od prava koja se mogu propisati kroz kolektivne ugovore, a koja nalazimo u aktualnim kolektivnim ugovorima nekih sindikata su, recimo, obaveza poslodavca da na vlastiti teret osigura sistematski pregled svakih nekoliko

in POSAO

PROGRAM ZAŽELI Zapošljava podršku starijim i nemoćnim

U tijeku je nekoliko Javr. zaposlenje radnica za pru potpore i podrške starijim osobama, u sklopu 'Zažel zaposljavanja žena - faza III', zaposljavanja osoba s invalid

> **Pc**

Facebook

in PORTAL
Followed 33K followers

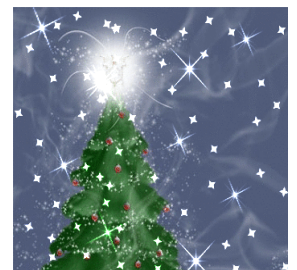
in PORTAL
2 hours ago

Govorilo se i o pravima osoba s i

IN-PORTAL.HR
KUĆA LJUDSKIH PRAVA

**SRETAN BOŽIĆ I NOVI
ŽELI VAM IN-POR**

MANDURA

WORK & SAFETY SH

www.mandura.

godina, čak uz specifikacije koji tip pretraga je potreban. Zatim, moguće je dogovoriti više dana godišnjeg za osobe s invaliditetom ili invalide rada, obvezu poslodavca da osigura potrebnu opremu za rad poput zaštitnih cipela ili odijela, potrebnu prilagodbu radnog mjesta i slično.

Također, moguće je ugovoriti povećanu otpremninu za radnika koji je obolio od profesionalne bolesti ili pretrpio ozljedu na radu ili zaštititi radnika za kojeg je utvrđen nastanak invaliditeta ili opasnost od nastanka invaliditeta, npr. zadržavanjem plaće koju je do tada imao u slučaju premještanja na drugo radno mjesto (ako je bolja od plaće na predviđenom novom radnom mjestu).

K tome, kroz sindikat i povjerenike moguće je utjecati na proces rada - recimo, radnice u jednoj tekstilnoj firmi u Slavoniji radile su na liniji od dvadesetak strojeva. Zbog toga nisu mogle koristiti pauzu i dolazile su slomljene kući. Da je u firmi bio aktivan sindikat, mogao bi utjecati na smanjenje broja strojeva u liniji.

Djelovanje kroz povjerenika za zaštitu na radu i sindikat koraci su koje je moguće poduzeti kad je invaliditet ili rizik od invaliditeta uzrokovan radnim uvjetima i kad su osobe već zaposlene, uz preduvjet da imaju solidarne kolege. Naime, susretali smo se sa slučajevima gdje osobe s invaliditetom ne rade na adekvatnim radnim mjestima. Na primjer, u jednoj tvornici radnica koja boluje od epilepsije radila je na bučnom radnom mjestu, a osoba koja ne smije dugo stajati radila je na proizvodnoj liniji gdje se ne može drugačije nego stajati. U toj tvornici postojao je sindikat, ali nije postojala svijest da se ipak nešto može promijeniti.

Solidarnost je ključna u borbi za veća radnička prava, međutim, kako smo pisali ranije, mnoge osobe s invaliditetom ne mogu doći ni do prilike za posao, a kamoli zadržati ga, primarno zbog brojnih predrasuda o osobama s invaliditetom i izostanka podrške države kod traženja posla.

Jedna od prepreka zapošljavanju koju do sada nismo spomenuli je nepostojanje usluge asistenta na radnom mjestu. Na primjeru slijepog profesora povijesti i geografije zaposlenog u osnovnoj školi pravobraniteljica za osobe s invaliditetom u [izvješću za 2021.](#)

objašnjava zašto je važno uvesti to zanimanje. Profesor bez

problema uspješno izvršava većinu radnih zadataka, uključujući i pisanje udžbenika, jer ima računalo prilagođeno slijepom korisniku. Međutim, unos ocjena u imenik, pregledavanje učeničkih radova, ispravljanje pisanih ispita, pregled videomaterijala i slično mu je otežan i trebao bi svakodnevnu pomoć asistenta u radu.

Ovaj primjer komentirao je ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs u emisiji 'Ima li što novo?' u rujnu 2021.

- Mislim da profesor neće dobiti pomoćnika u nastavi. Pomoćnici su namijenjeni učenicima. Postoje stvari koje netko može ili ne može fizički obavljati, ali ne možemo za jednog profesora, za jedno radno mjesto zapošljavati dvije osobe. Profesor vjerojatno može obavljati neke druge stvari i biti raspoređen na neko drugo mjesto - rekao je ministar.

Čini se da Fuchs misli da je u redu odreći se kvalitetnog i kompetentnog učitelja samo zbog invaliditeta. Njegov odgovor ukazuje na potpuno nerazumijevanje uloge radnog asistenta i neosvijestjenost po pitanju njegovog značaja za zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom. Radni asistent pomagao bi profesoru obaviti poslove koje sam ne može i bio bi njegove oči, a ne bi radio umjesto njega i to ne bi značilo da profesor i asistent dijele posao i radno mjesto. Njegov stav obeshrabruje i žalosti, a situaciju dodatno pogoršava činjenica da je radna asistencija u Hrvatskoj tek u fazi pilot projekta koji kreće od iduće godine.

Radi se o projektu [razvoja i uspostave usluge pružatelja osobne asistencije osobama s invaliditetom](#) Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. bit će angažirano 20 osobnih asistenata u radu na pola radnog vremena, a projekt će uključiti osobe s invaliditetom uključene u usluge profesionalne rehabilitacije.

Jednako kao što bi asistenti na radu osobama s invaliditetom omogućili inkluziju u radnu sferu života, tako i oko 2300 osobnih asistentata radi s otprilike isto toliko osoba s invaliditetom. Osobni asistenti njihove su oči, uši, glas, ruke i noge. Taj odgovoran posao rade za mizernu plaću od 2000 kuna za pola radnog vremena ili 4000 kuna za puno radno vrijeme.

Počevši od nikakvih radnih uvjeta osobnih asistenata, s osobnom asistencijom dosta toga ne štima. Jedan od većih problema je ograničenost te usluge - osobe s najtežim stupnjem invaliditeta trenutno imaju pravo na maksimalno osam sati asistencije, a i za tih osam sati se teško izboriti.

Osobe s invaliditetom i osobni asistenti čekaju uređenje vlastitih prava i cijelog tog sustava kroz Zakon o osobnoj asistenciji gotovo dva desetljeća. Prije dva tjedna nacrt Zakona napokon je objavljen na javnom savjetovanju, no prema reakcijama nekih osoba s invaliditetom i udruga OSI nije obećavajuć - daleko od toga - smatraju ga ponižavajućim i nehumanim.

Prije svega, osobna asistencija trebala bi biti socijalna usluga, a Zakon uvodi participaciju za koju nije jasno zašto je treba platiti i od kud da je plate osobe s invaliditetom ili njihove obitelji, već financijski iscrpljene zbog većih troškova koji idu s invaliditetom i nemogućnosti zapošljavanja. Zatim, nacrt Zakona ne dozvoljava da korisnik ima

Kalendar OSI

Važni datumi za osobe s inval						
Danas						
prosinac 2022						
pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
28	29	30	1. pro	2		
5	6	7	8	9		
Medu						
12	13	14	15	16		
19	20	21	22	23		
26	27	28	29	30		

IZDVOJENO

Istraživanje o otpornosti i održivosti reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom

Velikogorički Rotary klub priključuje Judo klub osoba s invaliditetom

Amerikanci (konačno) počinju zastupljenost invaliditeta na T

ZNANSTVENICI ZABRINUTI Porocje pojavljuje jedna od najzaraznijih bolesti svijetu

SOIH Održana tematska rasprava Zakona o osobnoj asistenciji

Prijavite se na naš newsletter:

Email adresa

utjecaj na odabir asistenta, kao da nije bitno hoće li se asistent i korisnik slagati.

Nadalje, Zakon ograničava pravo na osobnu asistenciju: roditeljima koji imaju status njegovatelja i koji brinu za dijete od 0-24 sata zakida pravo na malo odmora (kojim bi ujedno sačuvali fizičko zdravlje), a korisniku na samostalnost. Također, pogrešno smatra da osobe smještene u ustanovama socijalne skrbi i drugim sličnim institucijama nemaju potrebu za asistentom. Radnici u domovima mogu im osigurati ono osnovno - obrok triput dnevno, smještaj u krevet, higijenu. Ali, što kad čovjek poželi izaći van, a nema mu tko pomoći, što ako poželi popiti kavu, a ne može pozvati nekoga da mu tu kavu skuha, što ako se želi družiti, ako komunicira znakovnim jezikom, a nema s kime komunicirati...

in-KOMEN

IZJAVA O PRISTUPA

Spomenuli smo samo neke od sramotnih zakonskih prijedloga, koji izgledaju kao da ih je pisao netko tko nema pojmama o bilo kojoj vrsti invaliditeta, a uz to mu nedostaje i empatije. Zbog toga mnoge osobe s invaliditetom u komentarima Nacrta Zakona preporučuju vladajućima da se samo na jedan dan stave u kožu osoba s invaliditetom.

- Ja vam savjetujem da jedan dan sjednete u kolica, zavežete si noge i ruke, i budete ovisni o drugima, da vidite kako je nama. Znaite, najgore mi je kada mi komarac preko ljeta stane na lice, a ja ga ne mogu pomaknuti jer ne mogu micati rukama, najgore mi je kada zadnji put idem na WC u 19 sati, i moram trpiti sutra do 8 ujutro dok mi mama ne dođe s posla, najgore mi je kada po cijelu noć moram biti u mokroj peleni, najgore mi je kada možda ujutro moram na WC, a nema me tko staviti jer mama radi, a asistentica dolazi u vrijeme kada smo se dogovorili, ali eto mene je potjeralo ranije na WC. Naši roditelji su sve stariji, a mi sve teži! Jel vi mislite da mene moj tata sa 60 godina još može dići? I da me mama s isto toliko godina može dići? Umjesto da nam povećate satnicu za asistenta, vi nam hoćete još i smanjiti. Molim vas, dajte nam na 16 sati, ili na 12 sati. Da barem naši roditelji uživaju još ovih par godina što im je ostalo, i da čuvaju svoja leđa - tako poručuje jedan od komentara.

Iz svega navedenog čini se da je još dug put do dostojanstvenog i ravnopravnog života osoba s invaliditetom i adekvatnih uvjeta rada osobnih asistenata. Nijedno pravo nije izboreno bez borbe, stoga nema druge nego povezati osobe s invaliditetom, njihove obitelji, osobne asistente, komunikacijske posrednike, videće pratitelje i sve nas skupa, jer borba treba biti na više frontova - i u području zapošljavanja, i na radnim mjestima - i jedino tako može biti uspješna.

Ana Vragolović

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Objavljeno: 16.12.2022

Like Share Be the first of your friends to like this.

Glavni izbornik

Početna
INmreža
Vijesti
Sport
Kutak za stručnjake
Moderna vremena
IN METROPOLA
Kultura

Korisni linkovi

URIHO
Grad Zagreb
HZZ
HZMO
OSVIT
MINISTARSTVO KULTURE I
MEDIJA
MSPM
CULTURENET

Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom

Konvencija jamči: posebnu pozornost ženama s invaliditetom, uključivanje dje poteškoćama u razvoju u skladu s najboljim interesom djeteta; podizanje svijeta društva o osobama s invaliditetom i njihovim pravima; pristupačnost; neovisnost uključenos u zajednicu; osiguranje osobne pokretljivosti te osposobljavanje i rehabilitaciju.

Upravo rečena prava jamče prihvaćanje invaliditeta kao oblika različitosti te nj potpuno uvažavanje od strane države i društva. Uvažavanje pak invaliditeta p, preduvjet poštivanja ljudskih prava s invaliditetom u punoj širini, prilagođavaju instrumente njihova uživanja posebnim potrebama svakoj pojedinačnoj osobi.

Copyright © 2014 inportal. Sva
Izrada: Magis tim d.